

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΔΥΑ ΜΠΕΡΖΕ

ΤΟ ΠΥΡΩΜΕΝΟ ΣΙΔΕΡΟ

Ο μαγαζί του πεταλωτή βρισκότανε στην είσοδο του μικρού χωριού κι' ήτανε σκοτεινό σαν σπηλιά. Τό σιδεράδικο αυτό ήτανε τό καμάρι του Πέτρου Καραντό, του ξεκουτού σ' όλη την περιφέρεια πεταλωτή. Τό είχε κληρονομήσει απ' τόν πατέρα του, όπως κι' εκείνος τό βρήκε απ' τόν δικό του πατέρα, τόν παππού του Πέτρου. 'Όσοσο ο Πέτρος Καραντό γνώρισε έναν καινού, που ο πρόγονό του είχαν την καλή τύχη να μη τόν δοκιμάσουν : 'Ο γιός του, ο Πιέρ-Ζάκ, δέν φαινότανε να έχει καμιά όρεξη να συνεχίση την οικογενειακή παράδοση. Τό γερό αυτό παλληκάρι, με τό κόπο πο λέπτο πρόσωπο και τό περιποιημένο του ντύσιμο, μονάχα περιφρόνηση έδειχνε για την πέτινη ποδιά και τά ξελοπαίνοντα του πατέρα του. Παραχαϊδεμένος στό παιδικό του χρόνια από την τρυφερή κι' όλο άφορητη μητέρα του, που και τώρα όλο κούνη τού είχε την ίδια λατρεία, έγινε σαν όλους τούς σημερινούς νέους, που μεγαλώνουν μέσα στις χιμάρες, άδιαφορώντας για τά μαθήματα τού παρελθόντος και τις άπειλές τού μέλλοντος.

Ποθώντας κάτι καλύτερο από τή σκληρή ζωή τού πατέρα του, μόλις απολύθηκε απ' τό στρατό, έπιασε στην άρχη δουλειά στό Παριό, ύστερότερα όμως μπήκε σ' ένα εργοστάσιο αυτοκινητών, που είχε τό γκαράζ ακριβώς άντικρυ στο πεταλωτήριο τού πατέρα του. Η απόφαση τού Πιέρ-Ζάκ να πάση δουλειά σ' αυτό τό γκαράζ, άντι να βοηθήση τόν πατέρα του και να τόν διαδεχθή μιá μέρα στο πατρογονικό του, φάνηκε στό γερό αθηνήν προδοσία. Η μάνα όμως ήταν εύγαστριμένη, μιá και τό παιδί δέν θά μινε στό Παριό, μακριά της. 'Όσοσο ο Πιέρ-Ζάκ δέν άπορίσασε να μείνη στο χωριό τόν από άγάπη για τούς γέροντες, ούτε και για τόν τάπο τού γεννηθός. 'Άλλη ήταν ή αιτία που τόν κράτησε εκεί : Στο σιδεράδικο βρισκότανε ή Μαρίτσα.

Η Μαρίτσα ήταν ή θετή κόρη τόν Καραντό. Κι' ή άνθισμένη νεότητή των δεκαεπτά χρόνων της είχε ένα παράξενο, ένα παντοδύναμο θέληγτρο, που σκλάβωνε τόν Πιέρ-Ζάκ.

Ό πεταλωτής την είχε βοηθ, πριν από δεκατένι χρόνια, στο κάτοφι της πόρτας του. Την είχαν παρατήσει εκεί μερικά Τσιγγάνοι, περαστικοί από τό χωριό. Πα κι' της φούξής τόν νομάδων, ίσως και ζήμιμένο σε κάποιο από τά μακρινά κι' άτέλειστα ταξείδια τους, ή Μαρίτσα δέν ήξερε παρά μονάχα τ' όνομά της, που τό πρόσφερε με μιá άρμονική ξενική προφορά. Συνήθως με δυσκολία στην καινούργια της ζωή, έπειτα όμως άμωσώθηκε με όλη τή θέμνη της καρδιάς της κι' άγάπησε εκείνους που την μάςσαν από τούς δρόμους. Γιατί ή καρδιά της ήταν γεμάτη περιάθεια, γεμάτη στοργή και τρυφερότητα, άν και φαινότανε κλειστός και μυστικός ο χαρακτήρας της. Σάελητή στη δουλειά, άν και είχε μιá ημιάρτη τάπο της τινεοποίησης, με ήλιος πολλές φορές άγρωστό, δέν φαινότανε ποτέ να μυστηριάζει τις ψυχές της. Η καλύτερη ένεός γειτονικό μοναστηριού την προσεμίσησαν για την πρώτη της μετάληψη, με καλωσύνη και άγάπη. Κι' ή καρδιά της ήταν γεμάτη εθνομισση για τις καλές αυτές αδελφές, που της δίδαν την θρησκεία της εθλαγχρίας και τού έλέους.

Τώρα, που είχε μεγαλώσει, όλοι την θαύμαζαν για την παράξενη ύμορριά της. Τά παλληκάρια τού τόπου είχαν ξετρελλάθη μαζί της, χωρίς όμως και να τολμούν να την πλησιάσουν και να της μιλήσουν. 'Όλοι έχαναν τό θάρρος τους μαροστή της, εκτός βέβαια από τόν Πιέρ-Ζάκ, που την θεωρούσε σαν μαροτήρη τόν αδελφή, ως τή μέρα που ξεκινάει, βλέποντας την τόσο ύμορφη, ένουσε έναν κακό δαίμονα να τόν κυριεύη όλόκληρο και να τόν βουδολώνη.

—Θά γίνης δική μου, Μαρίτσα, της είπε μιá μέρα. Θά παντρευτώ με και θά σε πάρω μαζί μου. Θά πάμε να κάνουμε την τύχη μας στο Παριό...

Έκείνη κοίτησε τό κεφάλι και δείχνοντας τούς Καραντό, τού άποκρι-

θη, όπως λέει και ή παροιμία μας, "Έχω ακόμα 100 δραχμές για να τηλεγραφήσω και θά βγούν από τούς ίδιους πάλι τούς χριστιανούς δια τά έξοδα μου...

Και έπιασε και τηλεγράφησε στην Καστοριά :
«Χαίμ-Σακκή-Μωύσοδ
"Έμπορον Μανιφατορσας
Καστοριάν

Ανάγκη αύξησετε κατά είκοσι τοις εκατόν τας τιμάς χασέδων.
Μωύσοδν 'Αβεσσαλώμ»

Και έτσι βέβαια και έγινε. Τό κακό μονάχα είναι ότι τά λεπτά που πήρε ο μπαρμπα Τάσος έκείνο τό πρωί τά πληρώσανε διατά και τριδιπλα μονάχα ο Καστοριανός τόν πατέρα του, αγοράζοντας τούς υπερωμιμένους χασέδες ...
(Τέλος)

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

θηκε με απλόττητα :
—Δέν θέλω να τούς έγκαταλείψω, γιατί θά με χρειαστούνε μιá μέρα.

Η μέρες περνούσαν. Με την έπιδραση της καλής ανααστροφής, ο Πιέρ-Ζάκ γινότανε σπάταλος και δύστροπος. Πολύ συχνά τοσκανώντανε με τούς δικούς του. Ένα πρωί ή κοπέλλα άκουσε από τό δωμάτιό της δυνατές φωνές, συζήτησι, βλαστήμιες, στη διπλανή κάμαρη : 'Ο Πιέρ-Ζάκ σκυλιόδοριζε τή μητέρα του, που δέν τοίδνε πια λέπτα. 'Άξαρνα άκούστηκε ο ξερός κρότος ένεός χτυπήματος κι' άμωσως τό συγκρατημένο κλάμμα της γράς. Η Μαρίτσα δέν μπόρεσε να κρατηθή περισσότερο. Κατάλαβε κι' έτρεξε μέσα. Είδη τή γορή Καραντό να τρέμη σύγκορη, άκουσιπιμένη με κόπο πάνω σε κάποιο έπιπλο και κρατώντας τό κεφάλι της με τά δύο της χέρια, να σιγοκλαίη.

Την άλλη μέρα ή γορή Καραντό κρεββατώθηκε και μέσα σε μιá βδομάδα πέθανε από μηνιγγίτη.

Ό πόνος της Μαρίτσας ήταν βαθύς και βουβός. Διπλασίασε από τότε τή στοργή της για τόν θετό της πατέρα, άπόφευγε όμως έπιμονα τόν Πιέρ-Ζάκ.

"Υστερ' από λίγο, ένας ξένος άνθρακος, ένας Παριζιάνος, άρχισε να πληγνοώχετα τόν σιδεράδικο. Μπορούσε, όπως βεβαίονε, να τοποθετή τά χριμάτα στις καλύτερες δουλειές, με σύγουρα και μεγάλα κέρδη. 'Ο μπαρμπα Καραντό τόν άκουγε, καθώς μιλούσε, με προσοχή, και στο τέλος τού εμπιστεύτηκε μερικά χριμάτα. 'Υστερ' από τό πρώτο άκούσιμο κέρδος, τοδύωσε περισσότερα, αυτή τή φορά όμως τά λεπτά χαιθήκανε. Τότε τού ξανάδωσε, για να κερδίση τά χιμένα, και τάχασε κι' αυτά. Η πενυχρές οικονομίες τού γέροντος, μαζιμένες με τόσον ιδιώτα, χαιθήκαν σ' αυτό τό παιχνίδι. Τότε δέν ξανάδαν τόν ξένο. 'Ο Πιέρ-Ζάκ έλεγε πως δέν τόν γνώριζε. Τους είχαν όμως ίδη στο ίδιο τραπέζι, στο καφεριό τού χωριού.

Αυτή ή καταστροφή ήταν τό τελειωτικό χιτήμα για τόν πεταλωτή. Γόρσιαν τό αμάτιά του ! Έλεγαν ο χωριάτες.

Και γογγύορα τόν πηγαν κι' αυτόν στό νεκροταφείο, κοντά στη νεκρομένη τή γυναικά του.

Τό ίδιο βράδυ τής κηδέας, ο Πιέρ-Ζάκ μπήκε μέσα στο σιδεράδικο. 'Οζαμιοναχή ή Μαρίτσα, έκλαψε τή μαύρη όρφανία της. 'Από τό περπατήμα κι' από τή φωνή τού φαινότανε μεθυσμένος.

—Ού δικό μας τόρα, Μαρίτσα ! τής φώναζε μπαίνοντας. Αυτή τή φορά μου άνηκε, μαζί με όλο τ' άλλα. Θά γίνης γυναίκα μου, έγω ήγώ λεπτά, πρέπει με ξέρης...

Η κοπέλλα άνατριχίασε και σηκώθηκε δροθα, χωρίς ν' άπαντήση. Κείνος πλησίασε στό φουρνέλο και τ' άναψε, λέγοντας :

—Θά περώσω ένα πέταλο και θά τό κοπανάσω πάνω στο άμόνι. Λένι πως φέρνει γούρη. Θά τό κρεμάσωμε πάνω από τό κρεβάτι μου.

'Ορθια, άλύγιστη, με τό πρόσωπο και τά μαλλιά κατακόκκινα να άπο την άντανάκλαση της φωτιάς, δέν έχανε ούτε μιá κίνηση τού νέου. Τόν είδη να δουλεύη τή φουρνία, για να κοπαιήση τό σίδερο, κι' έπειτα να τό σίγηη πυρωμένο πάνω στο άμόνι. Τό παράπονο εκεί, γίρσε προς τό μέρος της κι' έτρεξε να τή πιάση.

—'Ελα, Μαρίτσα...

—Ποτέ !... Δέν φάνηκες στους γέροντες όπως έφαινε... Σκότισες τή μάνα σου και τόν πατέρα σου. Είσαι καταραμένος... Δέν θέλω να σε ξέρω !...

Τό πέτσιμα, ή λύσσα, τοδύδωσαν δύναμη κι' άνασκήθηκε άγριος. Χιμήψε καταπάνω της. Μ' ένα πήδημα στά πλάγια, έκείνη τόν άποφυγε. 'Ο μεθυσμένος έπεσε χλωμό, στό γόνατα, απ' την όρη που έκανε να τρέξη.

Με μιá γοργή κίνηση, ή κοπέλλα πήρε τις μακρές τομητίδες, που μεταχειρίζοντα ο σιδεράδες για να πιάνουν τό σίδερα. Γράστως κείνο τό πέταλο, που σιγοσώθηκε πάνω στο άμόνι, τό σκόμισε ψηλά και με σύγουρα χέρι, τό στήριξε πάνω στο μέτωπο τού πατροκτόνου, που σβήλασε απ' τόν πόνο και κούστισε χλωμό τόν χλωμο, σημαδεμένος για πάντα με τό στήγμα της άτιμίας.

Τότε, χωρίς να κιντήξη πίσω της ή Μαρίτσα, έφυγε τρέχοντας.

Κανείς δέν την ξαναείδε στο χωριό. Κάποιοι, όστόσο, λένι πως από κείνη τή μέρα τό γειτονικό μοναστήρι τών καλογράφων δέχτηκε στους κόλπους του μιν αδελφή άόκη. Μήπως κατάλαβε ή Μαρίτσα πως δσο κι' άν είνε άγια ή πρόθεσις, κανένα άνθρώπινο χέρι δέν έχει τό δικαίωμα ν' άντοκαταστήση την θεία Δικαιοσύνη ;

ΑΥΑ ΜΠΕΡΖΕ

